

Een recente vondst van *Idaea inquinata* in Nederland (Lepidoptera: Geometridae)

CHARLES NAVES

NAVES, CH., 1995. *IDAEA INQUINATA* RECENTLY FOUND IN THE NETHERLANDS (LEPIDOPTERA: GEOMETRIDAE). – *ENT. BER., AMST.* 55 (12): 195-196.

Abstract: *Idaea inquinata* is a rare species in The Netherlands, with only a few records in the last thirty years. Two specimens were caught, in 1994 and 1995, in Drempt in the province of Gelderland, being the northernmost site in this century. The Dutch records and its biology are shortly discussed.

Ds. de Graaffweg 22, 6996 AR Drempt.

Inleiding

Sinds 1976 wordt in Drempt (Gelderland) jaarlijks een regelmatige inventarisatie van de nachtvlinderfauna uitgevoerd. Op 12 juli 1994 verscheen er op licht een kleine spanner, die mij in eerste instantie onbekend voorkwam. Het vlindertje, een mannetje, werd voorlopig gedetermineerd als *Idaea inquinata* (Scopoli). Later werd de identificatie in het Zoölogisch Museum te Amsterdam geverifieerd. Op 14 juli 1995 werd op dezelfde vindplaats een tweede exemplaar gevangen.

Kenmerken

Kenmerkend voor *Idaea inquinata* zijn volgens Koch (1984) de zwarte franjestippen op beide vleugels. Het eerste exemplaar uit Drempt (fig. 1) voldoet echter veel meer aan de afbeelding in South (1961), waar deze stippen nauwelijks zichtbaar zijn. Het tweede exemplaar bezit daarentegen wel de duidelijke zwarte franjestippen. De vleugels zijn gelig wit met karakteristieke dwarsbanden en worden redelijk goed afgebeeld door Skou (1984).

Biologie

De vlinder geeft de voorkeur aan droge, warme plaatsen en staat bekend als een voorraad-insekt (South, 1961; Koch, 1984; Skinner, 1984). In de meeste gevallen zijn de vlinders

in ons land dan ook binnenshuis aangetroffen. De rupsen leven van droog plantmateriaal met een voorkeur voor bloemblaadjes (Koch, 1984). Rupsen worden soms geïmporteerd met gedroogde kruiden en plantaardig verpakkingsmateriaal (Skinner, 1984). In de buitenlucht worden de vlinders vrijwel alleen in warme, droge zomers waargenomen, zoals in 1947 (Lempke, 1949) en in 1976, toen voor het laatst melding van deze soort werd gedaan (R. de Vos, in litt., 1995). Ook 1994 kende een dergelijke zomer. Rupsen overwinteren en kunnen van augustus tot mei worden aangetroffen (Koch, 1984; Skinner, 1984). De vliegtijd is vanaf begin juni tot half augustus, maar twee Nederlandse waarnemingen vallen buiten deze periode: 12 maart 1938 en 8 oktober 1938 (Lempke, 1949). Het is mogelijk dat de-

Fig. 1. *Idaea inquinata* (Scopoli), ♂. Drempt (Gelderland), 12.vii.1994, leg. en coll. Ch. Naves (foto R. de Vos).

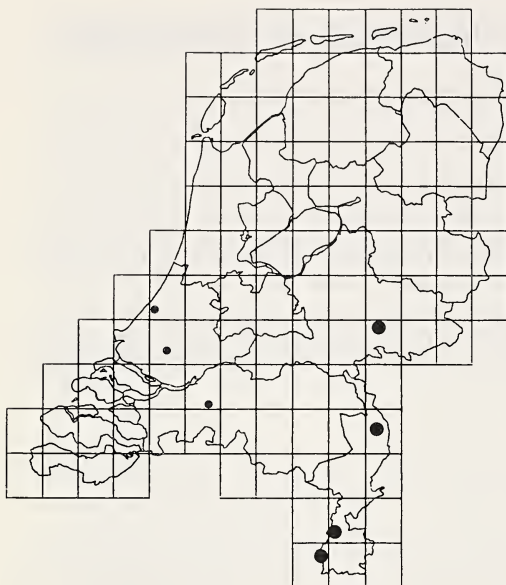

Fig. 2. Verspreiding van *Idaea inquinata* (Scopoli) in Nederland. Kleine stippen: vangsten vóór 1900; grote stippen: vangsten na 1900.

ze exemplaren afkomstig zijn uit binnenruimten, waar de omstandigheden voor een continue ontwikkeling gunstig waren, hoewel Lempke (1949) met betrekking tot het laatstgenoemde exemplaar spreekt over een zeldzame tweede generatie.

Verspreiding in Nederland

De drie vindplaatsen van *Idaea inquinata* uit de vorige eeuw bevinden zich alle in de zuidwestelijke helft van Nederland: Breda (1876-1879), Rotterdam (1884) en Den Haag (1893) (Lempke, 1949). Pas in 1938 werd de vlinder weer gezien en ditmaal beperkten de vangsten

zich tot de provincie Limburg (fig. 2): Maastricht (1938-1939), Broekhuizen (1967) en Stein (1974-1976) (Lempke, 1949, 1967; R. de Vos, in litt., 1995). Na 1976 werd vervolgens in 1994 de hier vermelde waarneming gedaan, en ditmaal veel noordelijker, te Drempt in de provincie Gelderland.

De vlinder heeft een West-Palaeartische verspreiding (Skou, 1984) en is uit alle ons omringende landen bekend (Lempke, 1949). In Groot-Brittannië is zij mogelijk ingevoerd met plantmateriaal (Skinner, 1984). Mogelijk dat ook in Nederland meer vondsten bekend worden, als schade aan droogbloemen en gedroogde kruiden nauwkeurig onderzocht wordt op rupsen van *I. inquinata*.

Dankwoord

Mijn dank gaat uit naar drs R. de Vos en de heer K. Alders (beiden Zoölogisch Museum, Amsterdam) voor de verificatie van de determinatie en de informatie die ik mocht ontvangen. Tevens dank ik eerstgenoemde voor de foto van *Idaea inquinata* en de verzorging van figuur 2.

Literatuur

- KOCH, M., 1984. *Wir bestimmen Schmetterlinge*: 1-792. Neumann-Neudamm, Melsungen.
- LEMPKE, B.J., 1949. Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera VIII. – *Tijdschr. Ent.* 90: 61-197.
- LEMPKE, B.J., 1967. Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera (Veertiende Supplement). – *Tijdschr. Ent.* 110: 223-342.
- SKINNER, B., 1984. *Moths of the British Isles*: 1-267. Viking, Penguin Books, Harmondsworth.
- SKOU, P., 1984. Nordens Målere. – *Danmarks Dyreliv* 2: 1-332.
- SOUTH, R., 1961. *The Moths of the British Isles, Second Series*: 1-379. Warne, London & New York.

Geaccepteerd 27.vii.1995.